

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Վարդանյան Վ.Մ. – Լեռնի պատմահայեցողության շուրջ (հին և միջնադարյան ժամանակաշրջաններ).....	3
Կոստանյան Է.Ա. – Մաղաքիա Օրմանյանի գործունեությունը Էջմիածնի Գևորգյան ճեմարանում և Արմաշի դպրեվանքում (1887-1896 թթ.).....	14
Խաչատրյան Կ.Հ. – Խորհրդային պաշտպանական արդյունաբերության և դրա կառավարման համակարգի զարգացման հիմնափուլերը (1920-1930-ական թթ.).....	32
Մելքոնյան Ռ.Հ. – «Էթնիկ գորակոչ» Թուրքիայի Հանրապետությունում (1941-1942 թթ.).....	42
Ղաբաքոզյան Ա.Հ. – Նաիրի, Բիայնա, Ուրարտու և Հայք երկրանունների ստուգաբանության շուրջ.....	51
Բրուտյան Մ.Ա. – Ջմյունիայի հույների ողբերգության պատմությունը հայ մամուլում.....	58
Պողոսյան Է.Վ. – Հայ-իրանական միջպետական հարաբերությունների կայացումն ու զարգացումը (1990-2001 թթ.).....	68
Գրիգորյան Գր.Մ. – Հայկական վիմական արձանագրությունների պատմագիտական արժեքը.....	79
Մուրադյան Մ.Ֆ. – Ռուսաստանի և Հայաստանի ռազմաքաղաքական համագործակցությունը.....	86
Սիմյան Տ.Ս. – Պատմության ու պատմագիտության մեթոդաբանական մի քանի խնդիրների շուրջ (Լ. Ֆոյխտվանգերի հոդվածների հիման վրա).....	100
Գրիգորյան Մ.Գ. – Բագրատունյաց թագավորության սկզբնավորման թվագրության շուրջ.....	114
Վարդանյան Ա.Ս. – Պատմական իրադարձությունները Հայոց Արևելից կողմերում (VI-VII դդ.).....	126
Ղաբաքոզյան Ա.Ս. – Ամերիկյան և սկանդինավյան մարդասիրական կազմակերպությունների հայանպաստ գործունեությունը.....	134
Սուքիասյան Հ.Կ. – Սյունիքը Հայաստանի կազմում պահպանելու խնդիրը Գարեգին Նժդեհի աշխատություններում.....	141
Մելիքյան Ա.Բ. – 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը մասնակիցների հուշերում.....	149

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Խոջաբեկյան Վ.Ե., Փափազյան Խ.Ս. – Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությունը Հայաստանում.....	163
Հարությունյան Գ.Ս. – Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության ստեղծման և օրենսդրական ամրագրման մասին.....	179
Բաբսեղյան Գ.Վ. – Դինամիկ սոցիալատիկ ընդհանուր հավասարակշռության մոդելի հատկությունները և դրամավարկային քաղաքականության փոխանցումային մեխանիզմը.....	191

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

Գևորգյան Մ.Հ. – Գրիգոր Զոհրապի իրավաբանական և օրենսդրական գործունեությունը.....	200
--	-----

Խաչատրյան Ն.Գ. – Ազգային կրթության փիլիսոփայությունը սոցիալ- քաղաքական արդիականացման պայմաններում.....	213
Խառատյան Լ.Ա. – ԶԼՄ իրավական կարգավիճակը և դերը նախընտ- րական քարոզարշավում.....	220
Խաչատուրյան Ա.Մ. – Հանցավորության դեմ պայքարի ծրագրավորումը և նոր գիտական տեսության մշակումը.....	233
Ղազարյան Ն.Գ. – Մեթոդի դերը Օ. Կոնտի գիտաբանության մեջ.....	242
Թորոսյան Կ.Ա. – Եվս մեկ անգամ հասարակության օպտիմալ զարգաց- ման մասին.....	249

ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱ

Գալստյան Մ.Վ. – Աշխատանքային միգրացիան և ընտանիքի փոխակերպումները հետխորհրդային Հայաստանում.....	254
Մելքումյան Յու.Գ. – Միջին դասի ձևավորման տեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարները Հայաստանում.....	266
Առաքելյան Ի.Ա. – Հայ գիտության ճգնաժամը և մտավոր միգրացիան.....	277

ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Քալանթարյան Ժ.Ա. – Գրականության գործառնությունը.....	288
Սահակյան Լ.Ս. – Համշենի Եղևուկիտ-Էլեվիթ բնակավայրի պատմու- թյունը և տեղանվան ստուգաբանությունը.....	305
Զաքարյան Շ.Ի. – Բայական անցողականության և անանցողականության կարգերը ժամանակակից թուրքերենում.....	315
Ազիզբեկյան Զ.Ռ. – Հեքիաթի ժանրի որոշ առանձնահատկություններ հայ և իսլամական բանահյուսություններում.....	324
Աբրահամյան Ա.Ա. – «Գերանդի» հասկացության բառանվանումները հայերենի բարբառներում.....	334
Սարինա Բայաթի (ԻԲՀ, ք. Սպահան) – Մոր կերպարը «Նոդբե» և «Բնկած բերդի իշխանուհին» պիեսներում.....	342

ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Նալբանդյան Ս.Ա. – Փաստագրությունը և փաստի գործածումը Ա. Փելեշյանի ֆիլմերում.....	347
--	-----

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քոչարյան Գ.Գ. – Դվինի տարածքում հայտնաբերված բազմանիստ կնիքը.....	352
--	-----

ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սարգսյան Ս.Թ. – Հայաստանի հեռագրական գործակալությունները.....	356
Ստեփանյան Է.Տ. – Մմբատ Գաբրիելյանի հասարակական-քաղաքական հայացքները և «Հայք» հանդեսը.....	374

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Վիրաբյան Վ.Հ. – Տիգրան Դևոյանցի զեկուցագրերը Թուրքիայում և Արևմտյան Հայաստանում տեղի ունեցող ռազմաքաղաքական իրադարձությունների մասին.....	389
--	-----

ԳՐԱԽՈՍԱԿԱՆԵՐ

Կարապետյան Ա.Հ. – Անուշավան Զաքարյան, Սերգեյ Գորոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում.....	406
Եզեկյան Լ.Կ. – Լավիկ Խաչատրյան, Բառակազմական և ձևաբանական կադապրները ժամանակակից հայերենում.....	410
Հայրապետյան Ս.Գ. – Արգամ Այվազյան, Ագուլիսի բարբառի մասունքներ.....	414
Ստեփանյան Ս.Ս. – Նորայր Սարուխանյան, Մտորումներ և հուշեր ակադեմիկոս Աշոտ Հովհաննիսյանի մասին.....	418

ՀԻՇԱՐԺԱՆ ՏԱՐԵԹՎԵՐ

Ալոյան Լ.Ա. – Գ. Սունդուկյանը և «Մշակը» (մեծ դրամատուրգի մահվան 100-ամյակի կապակցությամբ).....	421
---	-----

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՆԵՐԸ

Մանասյան Ա.Ս. – Ակադեմիկոս Համլետ Գևորգյանի հոբելյանը.....	423
Ասատրյան Ա.Գ. – Գիտնականը և հասարակական գործիչը.....	427
Մուվարյան Յու.Մ., Քոչարյան Հ.Ժ. – Արտեմ Մարգարյան (ծննդյան 70-ամյակի առթիվ).....	432

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

Խաչիկյան Յա.Ի. – Հետազոտություններ գեղագիտության բնագավառում.....	435
Առաքելյան Կ.Լ. – Երիտասարդ լեզվաբանների երկրորդ հանրապետական գիտական նստաշրջանը.....	440
Սարգսյան Ա.Հ., Մելիքյան Գ.Վ., Սաֆարյան Ա.Վ., – Նաքիի՝ Երևանի Մեսրոպ Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի ինստիտուտ-Մատենադարանում պահվող N 321 ձեռագիրը.....	442

ԽՈՍՔ ՀԻՇԱՏԱԿԻ

Փափազյան Խ.Ս. – Գիտնականի լուսավոր կերպարը.....	447
Ասատրյան Գ.Ս., Հակոբյան Ա.Հ. – Ականավոր արևելագետի հիշատակին.....	452

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИЯ И ПОЛИТОЛОГИЯ

Варданян В.М. – Об исторической концепции Лео (ранний и средневековый периоды).....	3
Костандян Э.А. – Деятельность Магакии Орманияна в эчмиадзинской семинарии Геворкян и духовной школе Армаша (1887-1896 гг.).....	14
Хачатрян К.Г. – Основные этапы развития советской оборонной промышленности и системы ее управления (1920-1930-ые гг.).....	32
Мелконян Р.О. – “Этнический воинский призыв” в Турецкой республике (1941-1942 гг.).....	42
Карагезян А.А. – К вопросу об этимологии топонимов Наири, Биайна, Урарту и Айк.....	51
Брутян М.А. – История трагедии греков Смирны в армян- ской прессе.....	58
Погосян Э.В. – Становление и развитие армяно-иранских межгосударственных отношений (1990-2001 гг.).....	68
Григорян Г.М. – Историографическое значение армянских лапидарных надписей.....	79
Мурадян М.Ф. – Военно-политическое сотрудничество России и Армении.....	86
Симян Т.С. – О некоторых методологических вопросах истори- ческой науки и историографии (на материале эссе Л. Фейхт- вангера).....	100
Григорян М.Г. – Дата основания царства Багратидов.....	114
Варданян А.М. – Исторические события в Восточной области Армении (VI-VII вв.).....	126
Дарбинян А.С. – Деятельность американских и скандинавских гуманитарных организаций по оказанию помощи армянам.....	134
Сукиасян А.К. – Проблема сохранения Сюника в составе Армении в трудах Гарегина Нжде.....	141
Меликян А.Б. – Героические битвы в мае 1918 г. в мемуа- рах их участников.....	149

ЭКОНОМИКА

Ходжабекян В.Е., Папазян Х.С. – Малый и средний бизнес в Армении.....	163
Арутюнян Г.С. – О создании и законодательном закреплении обществ с ограниченной ответственностью.....	179

Барсегян Г.В. – Особенности динамической стохастической модели общего равновесия и передаточный механизм денежно-кредитной политики.....	191
---	-----

ФИЛОСОФИЯ И ПРАВО

Геворкян М.Г. – Юридическая и законодательная деятельность Григора Зограпа.....	200
Хачатрян Г.Г. – Философия национального образования в условиях социально-политической модернизации.....	213
Харатян Л.А. – Правовой статус и роль СМИ в предвыборной кампании.....	220
Хачатурян А.М. – Программирование борьбы с преступностью и разработка новой научной теории.....	233
Казарян О.Г. – Роль метода в учении О. Конта.....	242
Торосян К.А. – Еще раз об оптимальном развитии общества.....	249

СОЦИОЛОГИЯ

Галстян М.В. – Трудовая миграция и трансформация семьи в постсоветской Армении.....	254
Мелкумян Ю.Г. – Перспективы развития технологий формирования среднего класса в Армении.....	266
Аракелян И.А. – Кризис армянской науки и интеллектуальная миграция.....	277

ЯЗЫКОЗНАНИЕ И ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Калантарян Ж.А. – Функциональность литературы.....	288
Саакян Л.С. – История амшенского поселения Егновит-Элевит и этимология данного топонима.....	305
Закарян Ш.И. – Глагольные категории проходимости и непроходимости в современном турецком языке.....	315
Азизбемян З.Р. – Некоторые особенности жанра сказки в испанском и армянском фольклоре.....	324
Абраамян А.А. – Наименования понятия "gerandi" (коса) в армянских диалектах.....	334
Сарина Баяти (ИРИ, г. Исфаган) – Образ матери в пьесах "Нодбе" и "Княжна завоеванного замка".....	342

КУЛЬТУРА И ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

Налбандян С.А. – Документализм и фактографичность в фильмах А. Пелешяна.....	347
---	-----

АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОГРАФИЯ

Кочарян Г.Г. – Многогранная гемма из Двина.....	352
--	-----

ЖУРНАЛИСТИКА

Саргсян С.Т. – Телеграфные агентства Армении.....	356
Степанян Э.Т. – Общественно-политические взгляды Смбата Габриеляна и журнал “Айк”	374

ПУБЛИКАЦИИ

Вирабян В.Г. – Докладные Тиграна Девоянца о военно-политических событиях в Турции и Западной Армении.....	389
--	-----

РЕЦЕНЗИИ

Карапетян А.О. – Анушаван Закарян .Сергей Городецкий в Западной Армении и Закавказье.....	406
Езекян Л.К. – Лалик Хачатрян. Словообразовательные и морфологические модели в современном армянском языке.....	410
Айрапетян С.Г. – Аргам Айвазян. “Реликвии” агулисского диалекта.....	414
Степанян С.С. – Норайр Саруханян. Размышления и вос- поминания о академике Ашоте Иоаннисяне.....	418

ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ

Алоян Л.А. – Г. Сундукян и “Мшак” (к 100-летию со дня смерти великого драматурга).....	421
--	-----

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Манасян А.С. – Юбилей академика Гамлета Геворкяна.....	423
Асатрян А.Г. – Ученый и общественный деятель.....	427
Суварян Ю.М., Кочарян Г.Ж. –Артем Саргсян (к 70-летию со дня рождения).....	432

НАУЧНАЯ ХРОНИКА

Хачикян Я.И. – Исследования в области эстетики.....	435
--	-----

Аракелян К.Л. – Вторая республиканская научная конференция молодых лингвистов.....	440
Саргсян А.Г., Меликян Г.В., Сафарян А.В. – Рукопись Баки N 321, хранящаяся в ереванском Институте древних рукописей им. Месропа Маштоца-Матенадаране.....	442

СЛОВО ПАМЯТИ

Папазян Х.С. – Светлый образ ученого.....	447
Асатрян Г.С., Акопян А.А. – Памяти выдающегося вос- токоведа.....	452

CONTENTS

HISTORY AND POLITICAL SCIENCE

V. Vardanyan – On Leo's Historical Speculations (Ancient and Medieval Ages).....	3
E. Kostandyan – Maghakia Ormanyan's Work in Gevorgian Theological Academy in Echmidazin and in the Seminary of Armash (1887-1896).....	14
K. Khachatryan – Key Stages in the Soviet Defensive Industry Development and in the System of its Regulation (1920-1930 ies)	32
R. Melkonyan – "Ethnic Recruitment" in the Republic of Turkey (1941-1942).....	42
A. Gharagyozyan – On the Etymology of Nairi, Biayna, Urartu and Hayk Toponyms.....	51
M. Brutyan – Armenian Press Coverage on the Greek Genocide in Smyrna.....	58
E. Poghosyan – Establishment and Development of Armenian-Iranian Interstate Ties (1990-2001).....	68
G. Grigoryan – The Historical Value of the Armenian Lapidary Inscriptions.....	79
M. Muradyan – Russian and Armenian Military-Political Cooperation	86
T. Simyan – On the Methodological Issues of History and Historical Science (based on L. Feuchtvanger's Essays).....	100
M. Grigoryan – On Dating Bagratid Armenia.....	114
A. Vardanyan – Historical Events in Eastern Armenia (VI-VII)	126
A. Darbinyan – American and Scandinavian Humanitarian Organiza-	

tions Contributing to Armenia	134
H. Sukiasyan – The Issue of Preserving Syunik as Part of Armenia in Garegin Njdeh's Works	141
A. Melikyan – 1918 May Battles in the Memoirs of Fighters.....	149

ECONOMICS

V. Khojabekyan , Kh. Papazyan – Small and Medium-sized Enterprises in Armenia	163
G. Harutyunyan – On Establishing and Legislating an Ltd.	179
G. Barseghyan – Peculiarities of Dynamic Stochastic Model of General Equilibrium and Transfer Mechanism of Loan Policy.....	191

PHILOSOPHY AND LAW

M. Gevorgyan – Grigor Zohrap's Legal and Legislative Activities	200
H. Khachatryan – Philosophy of National Education within the Modernization of Social-Political Conditions.....	213
L. Kharatyan – Role and Legal Status of Mass Media in Electoral Campaigns	220
A. Khachatryan – Developing an Anti-Crime Programme and a New Scientific Theory.....	233
H. Ghazaryan – Methods in Au. Conte's Doctrine.....	242
K. Torosyan – Once again on the Optimal Development of the Society.....	249

SOCIOLOGY

M. Galstyan – Labour Migration and family Transformation in Post-Soviet Armenia	254
Yu. Melkumyan – Perspectives for Middle Class Formation in Armenia.....	266
I. Arakelyan – Science Crisis in Armenia and Brain Drain.....	277

LINGUISTICS AND LITERARY STUDIES

Zh. Qalantaryan – The Functionality of Literature.....	288
L. Sahakyan – On the History of Yeghnovit-Elevit in Hamshen and the Etymology of the Toponymic Name	305
Sh. Zakaryan – Transitivity and Intransitivity Categories of the Verb in Contemporary Turkish.....	315
Z. Azizbekyan – Some Peculiarities of the Genre of Folk Tales in Armenian and Iranian Folklore.....	324
A. Abrahamyan – Lexical Items for “Scythe” in Armenian Dialects.....	334
Sarina Bayati (Isfahan, Iran) – Mother's Image in the Plays of “Nodbe” and “The Princess of the Fallen Castle”	342

CULTURE AND ART HISTORY

S. Nalbandyan – <i>Factual Account and the Use of Facts in A. Peleshyan's Films</i>	347
--	-----

ARCHAEOLOGY AND ETHNOGRAPHY

G. Kocharyan – <i>The Polyhedral Seal Discovered in Dvin</i>	352
---	-----

JOURNALISM

S. Sargsyan – <i>Telegraphic Agencies in Armenia</i>	356
E. Stepanyan – <i>Smbat Gabrielyan's Social-Political Views and "Hayq" Review</i>	374

PUBLICATIONS

V. Virabyan – <i>Tigran Devoyants's Reports on the Military-Political Events in Turkey and Western Armenia</i>	389
---	-----

LITERARY REVIEWS

A. Karapetyan – <i>Anushavan Zakaryan, Sergey Gorodetski in Western Armenia and Transcaucasus</i>	406
L. Yezekeyan – <i>Lalik Khachatryan, Word Formation and Morphological Patterns in Modern Armenian</i>	410
S. Hayrapetyan – <i>Argam Ayvazyan, Relics of Agulis Dialect</i>	414
S. Stepanyan – <i>Norayr Sarukhanyan, Speculations and Reminiscences of Ashot Hovhanisyan</i>	418

MEMORABLE DATES

L. Aloyan – <i>G. Sundukyan and "Mshak" (on the 100th Death Anniversary of the Great Playwright)</i>	421
---	-----

OUR JUBILEES

A. Manasyan – <i>On the Anniversary of Academician Hamlet Gevorgyan</i>	423
A. Asatryan – <i>Scientist and Statesman</i>	427
Yu. Svaryan, H. Kocharyan – <i>Artem Sargsyan (on the 70th Anniversary)</i>	432

SCIENTIFIC CHRONOLOGY

Ya. Khacikyan – <i>Insights into Aesthetics</i>	435
K. Arakelyan – <i>The Second Scientific Session of Young Linguists in the Republic of Armenia</i>	440

A. Sargsyan, G. Melikyan, A. Safaryan – Baqi's N 321 Manuscript Housed in Yerevan Repository of Ancient Manuscripts after Mesrop Mashtots.....	442
---	------------

WORD OF MEMORY

Kh. Papazyan – The Light Image of the Scientist.....	447
G. Asatryan, A. Hakobyan – To Commemorate the Outstanding Scholar of Oriental Studies	452

Համակարգչային էջադրում՝ *Մարտիրոսյան Թ. Ի.*
 Компьютерная пагинация — *Мартиросян Т.И.*

Ստորագրված է տպագրության 3.Х.2012 թ.:
 Տպագրական 29 մամուլ: Տպաքանակը՝ 200:
 ՀՀ ԳԱԱ տպարան, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող.24:
 Խմբագրության հասցեն՝ 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24-գ:

Հեռ.՝ 564180, 581902:

Подписано к печати 3.Х.2012 г.
 29 печатных листов. Тираж — 200.Типография НАН РА,
 Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24.
 Адрес редакции: 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24 г.

Тел. 564180, 581902

Հանդեսի պաշտոնական կայքէջը՝ <http://lraber.sci.am>

Հանդեսի էլեկտրոնային հասցեն՝ lraber@sci.am

Официальный сайт журнала: <http://lraber.sci.am>

Электронная почта журнала: lraber@sci.am